

Modul Geografija

Zemljopisne formacije

1.dio

Sve je dio svemira i svaki dio povezan je jedno s drugim kako bi tvorilo veliko jedinstvo. -

Maria Montessori

Zemljopisne formacije

Vodimo dijete u istraživanju fizičkog svijeta počevši od jednostavnog opažanja: kontrasta između kopna i vode.

Dijete će otkriti različite vrste krajolika koje će kasnije moći prepoznati u blizini svog doma, na globusu ili u udžbenicima iz zemljopisa.

Prikazujemo mu različite oblike koje kopno i more poprimaju kada se susretnu, uz pomoć 10 odljevaka* koji predstavljaju geografske formacije.

Odljevci su predstavljeni u komplementarnim parovima kroz 5 različitih prezentacija:

1. Jezero i otok
2. Zaljev i poluotok
3. Uvala i rt
4. Tjesnac i prevlaka
5. Skup jezera i arhipelag

Za aktivnost pripremamo vrč s vodom obojenom plavom bojom, prva dva komplementarna odljevka, pregaču, spužvu i kantu (za odlaganje vode nakon aktivnosti).

*Odljevci su dostupni na stranicama s Montessori materijalima.

Aktivnost 1: Prezentacija zemljopisnih formacija

Materijal: kalupi zemljopisnih formacija, voda, jestiva plava voda

Dob: 4+

- Ulijemo vodu u kalup (primjerice u onaj koji prikazuje otok), pazeći da voda ne prelije rubove.
- Zamolimo dijete da nam pokaže kopno i vodu. Komentiramo:
"Posvuda oko kopna nalazi se voda."
- Zatim popunjavamo drugi odljev i uspoređujemo raspodjelu kopna i vode.
- Pozivamo dijete da uspoređi dva odljevka prateći konturu kopna i rub vode (obalu).
Primjećujemo da su im oblici identični.

- Nastavljamo s prikazima na isti način.

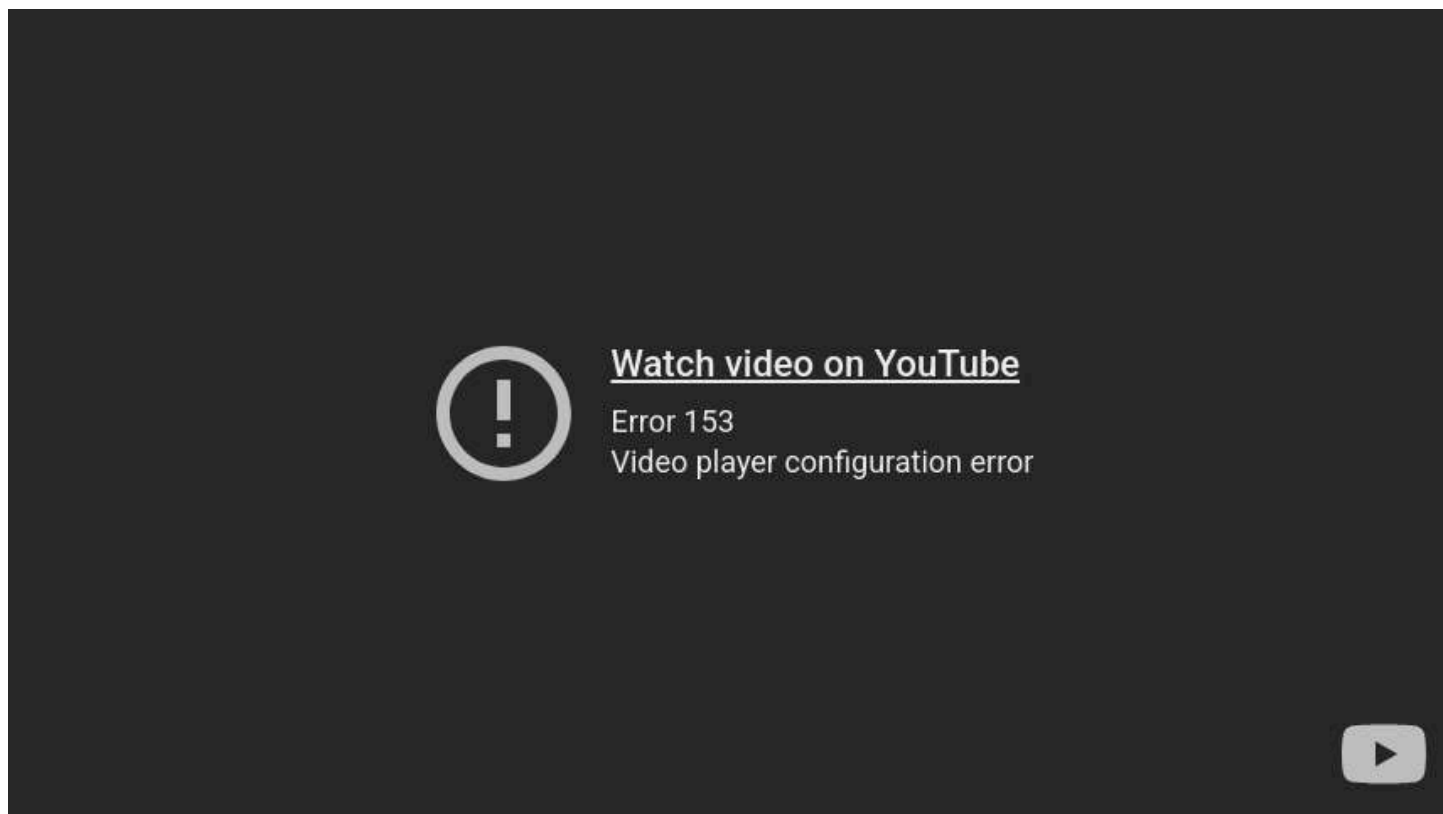
Dijete će u ovoj fazi otkrića moći samostalno manipulirati odljevima koliko god želi. U ovoj fazi još ne uvodimo vokabular.

Izrada materijala:

Odljevci mogu biti izrađeni od gipsa. U malom četvrtastom kalupu za tortu kredom oblikujte geografsku formaciju.

- Obojite kalup i gips u plavu boju.
- Na kraju, sve dijelove kopna koji strše iz vode obojite smeđom bojom.

Video prezentacija Zemljopisnih formacija

Ova prezentacija uvodi kartice istovremeno s prezentacijom kalupa. Službena preporuka (i moja!) je da se odvoje ta da trenutka. Ipak, ako procijenite da je bolje, prezentirajte oblike i kartice zajedno.

Otkriće zemljopisnih formacija

Otkriće zemljopisnih formacija započinje ubrzo nakon predstavljanja globusa, paralelno s otkrićem umetaljki kontinenata.

Brusni papiri geografskih formacija

Kako bismo podržali ovo senzorno otkriće, možemo izraditi 10 tvrdih kartica koje prikazuju geografske formacije. Kartice se izrađuju s plavom podlogom za more, dok se kopno prikazuje svijetlim brusnim papirom. Kartice trebaju biti približno veličine 15 x 15 cm.

Ove kartice omogućuju djeci istraživanje i prepoznavanje razlike između kopna i vode na taktilan način, što dodatno potiče razumijevanje osnovnih geografskih pojmova.

Prezentacija ove aktivnosti prati model prezentacije brusnih slova i brojeva.

Aktivnost 2: Izrada zemljopisnih formacija od gline

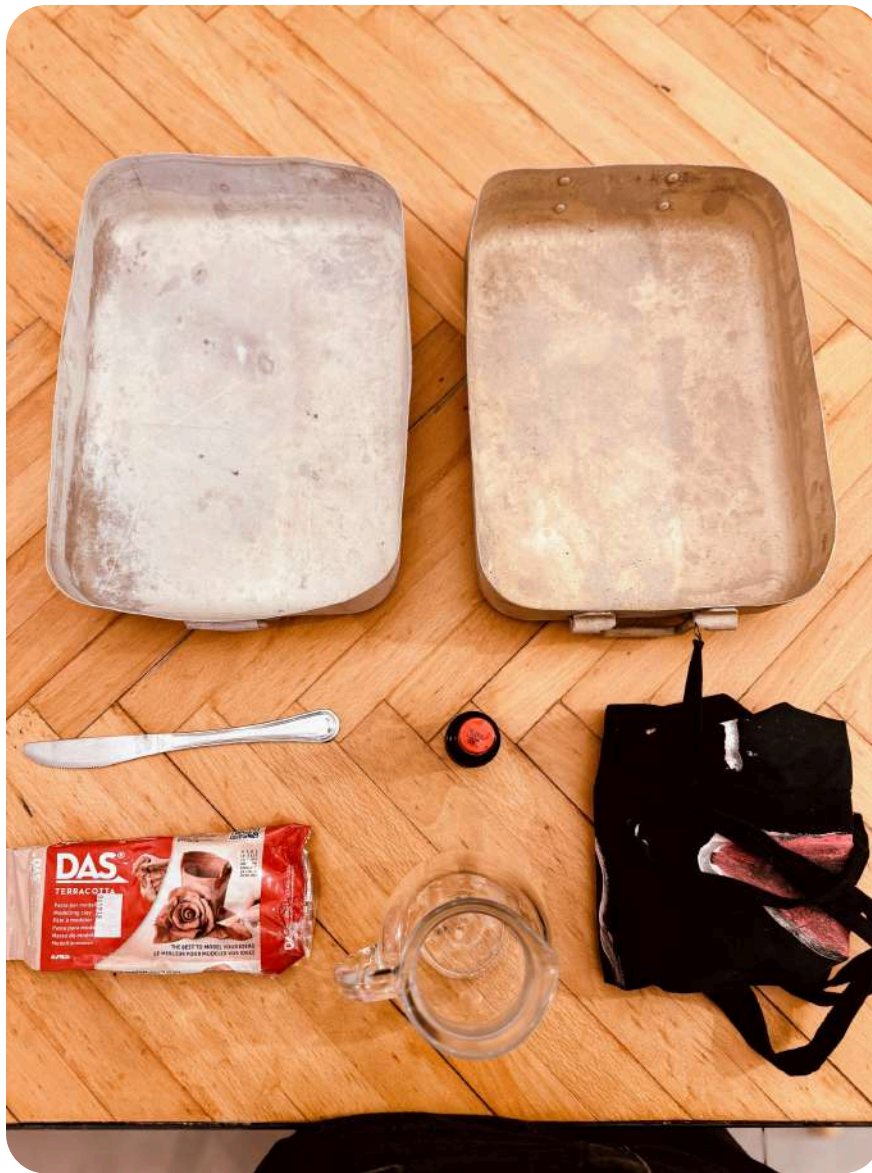
Ako kod kuće nemate kalupe za zemljopisne formacije, možete ih sami pripremiti. Dijete može samostalno izrađivati zemljopisne formacije od gline, što mu omogućuje bolje razumijevanje i usvajanje pojmova.

Taj otok ili jezero njegovo je djelo!

Potrebni materijali:

- Dva plava plastična pladnja
- Glina, umotana u vlažnu krpu
- Nož za rezanje gline
- Vrč napunjen plavom vodom
- Spužva
- Pregača
- Kanta

Dob: 4+

Postupak:

1. Postavite dva pladnja ispred sebe na stol.
2. Glinu zdrobite i rasporedite u prvom pladnju tako da prekriva cijelu površinu.
3. Nožem izrežite oblik u sredini gline (npr. oblik jezera) i nježno ga podignite kako biste ga stavili na drugi pladanj (stvarajući oblik otoka).
4. Ulijte malo vode u oba pladnja, pazeći da se voda ne prelije preko gline.

Ovo je bio naš eksperiment — uvijek preporučamo koristiti manje posude za ovakve aktivnosti! No, kako Talijani kažu: *‘Meglio fatto che perfetto!’* (u prijevodu: "Bolje ikako nego nikako!"). Eksperimenti su odličan način da djeca uče kroz igru i pogreške, a uz to razvijaju strpljenje i kreativnost.

Objašnjenje pojmova:

- Pokazujući rupu u glini, recite djetetu:
"Ovdje ima malo vode u zemlji. To je jezero."
- Pokazujući komad gline okružen vodom, recite:
"Ovo je zemlja okružena vodom sa svih strana. To je otok."
- Dijete može zabiti zastavicu s imenom na svoj otok ili jezero.

Nakon aktivnosti:

1. Uklonite glinu s oba pladnja i ponovno je zdrobite, vraćajući je u bezobličan oblik.
2. Dopustite djetetu da preuzme inicijativu za daljnje oblikovanje.
3. Pokažite djetetu kako uredno pospremiti sav materijal:
  - Sakupiti glinu i zamotati je u vlažnu krpu.
  - Izliti vodu iz pladnjeva u kantu, pridržavajući pladnjeve za suprotne kutove.
  - Prljavu vodu iz kante izliti u sudoper.
  - Pladnjeve očistiti četkom u sudoperu kako bi se uklonili ostaci gline, zatim ih osušiti.
  - Na kraju, osušiti stol spužvom.

Ova aktivnost ne samo da razvija djetetovo razumijevanje geografskih pojmova, već potiče i njegovu kreativnost, motoričke vještine i osjećaj za urednost.

Pospremanje i vraćanje na mjesto je dio aktivnosti.